

**Úrad pre reguláciu elektronických
komunikácií a poštových služieb**

Továrenská 7, P.O. BOX 40
828 55 Bratislava 24

V Bratislave, 02.09.2024

VEC: Spoločné pripomienky spoločnosti O2 Slovakia, s.r.o. k verejným konzultáciám k možnosti obnovenia individuálnych práv na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 900 MHz a frekvenčného pásma 2100 MHz do 31.12.2028.

O2 Slovakia, s.r.o., Pribinova 40, 811 09 Bratislava, Slovenská republika, IČO: 47 259 116

Kontaktná osoba: Matej Stuska, Manažér pre verejné záležitosti, +421 949 021 441, matej.stuska@o2.sk

Manažérske zhrnutie

- O2 víta túto aktivitu Úradu a súhlasí s návrhom obnoviť individuálne povolenia vo frekvenčných pásmach 900 MHz a 2100 MHz. Po zrušení aukcie v týchto pásmach v roku 2023 to považujeme za najvhodnejšie riešenie pre fungovanie trhu v SR.
- Zároveň v blízkej dobe očakávame diskusiu o podmienkach avizovaného multi-pásmového výberového konania (800/900/2100/2600 MHz a 1500 MHz), ktoré považujeme z hľadiska ďalšieho fungovania mobilného trhu v SR za kľúčové.
- Za najvhodnejšie riešenie považujeme zosúladenie platnosti všetkých individuálnych povolení v pásmach 900 MHz a 2100 MHz s pásmami 800 MHz a 2600 MHz, a teda obnovu individuálnych práv do konca roku 2028, s plynulým prechodom na vysúťažené frekvencie ako výsledok multi-pásmového výberového konania.
- Záväzok národného roamingu považujeme za nadbytočný a navrhujeme jeho úplné vynechanie vzhľadom na efektívnu súťaž, ktorá pretrváva na trhu
- Návrh na obnovu individuálnych práv na používanie frekvencií podporujeme, avšak v súlade s národnou aj európskou legislatívou, a teda ako technicky neutrálne povolenia, t.j. bez povinností prevádzkovania siete GSM/UMTS.

Spoločné pripomienky k obnove individuálnych práv vo frekvenčných pásmach

900 MHz a 2100 MHz:

1. Spoločnosť O2 Slovakia, s.r.o. (ďalej len „O2“) **oceňuje a súhlasí s návrhmi Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „Úrad“) na obnovu individuálnych práv na používanie frekvencií z frekvenčných pásiem 900 MHz a 2100 MHz na obdobie od 8.9.2026 do 31.12.2028.** Tieto návrhy sú obsiahnuté jednotlivo v nasledujúcich dokumentoch: Verejná konzultácia k možnosti obnovenia individuálnych práv na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 900 MHz a Verejná konzultácia k možnosti obnovenia individuálnych práv na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 2100 MHz (ďalej len „dokument verejnej konzultácie“ alebo spoločne „dokumenty verejných konzultácií“).

Postup podľa dikcie § 48 zákona o elektronických komunikáciách (ďalej len „ZEK“) považujeme za správnu voľbu, nakoľko presne ako uvádza Úrad, obdobie dvoch rokov nie je dostatočné na to, aby boli dané pásma efektívne využité novým subjektom bez dopadu na koncového zákazníka a aby bola zaistená kontinuita a kvalita poskytovaných služieb pre koncových užívateľov. Tento postup zároveň zaisťuje stabilitu trhu a predvídateľnosť podnikateľského prostredia, a predíde sa porušeniu princípov efektívnosti a transparentnosti.

Ako už Úrad podotkol v dokumente Verejnej konzultácie, proces prípravy výberového konania multi-pásmovej aukcie je komplexný, a vzhľadom na krátky čas medzi ohlásením multi-pásmovej aukcie (Q1 2024) a predpokladaným uskutočnením (Q2 2025), **považujeme za najvhodnejšie riešenie obnoviť individuálne povolenia na frekvencie v pásmach 900 MHz a 2100 MHz doterajším držiteľom a zároveň tak aj zosúladiť platnosť daných individuálnych povolení s individuálnymi povoleniami v pásmach 800 MHz a 2600 MHz.** Touto cestou Úrad predíde zdĺhavým prípravám prípadných „malých“ aukcií na zbytočne krátku dobu, ktoré by zároveň boli v priamom rozpore s dikciou § 42 ods. 2 ZEK. Zároveň získa Úrad čas potrebný na prípravu doposiaľ najväčšej a pre ďalšie fungovanie mobilného trhu v SR kľúčovej aukcie.

2. O2 súhlasí aj s návrhom úradu na vypustenie obsolentných povinností zo znenia povolenia č. 5701/10/06, ktoré sú predmetom osobitnej konzultácie.

Pripomienky k záväzku národného roamingu na frekvenčných pásmach 900 MHz

a 2100 MHz

- A) Úrad v dokumente verejnej konzultácie k pásmu 900 MHz uvádza záväzok národného roamingu ako *nevyhnutný* pre obnovu individuálnych povolení na obdobie od 8.9.2026 do 31.12.2028, nakoľko spoločnosť

SWAN má záujem o získanie možnosti prístupu k frekvenciám pod 1 GHz. O2 nesúhlasí s týmto vyjadrením Úradu z dôvodov, ktoré konzistentne opakujeme a sú súčasťou viacerých historických vyjadrení O2 v tejto súvislosti.

Spoločnosť SWAN historicky mala možnosť získať frekvencie v pásmach pod 1 GHz a v roku 2020 aj časť spektra 900 MHz, a to presnejšie 2x4,2 MHz, ktorá bola síce rozdrobená, avšak bola k dispozícii. Spoločnosť SWAN mohla túto ponuku využiť tak, ako ju využilo O2, avšak SWAN neprejavil záujem o dané spektrum.

Chceme podotknúť, že toto spektrum je dnes taktiež predmetom obnovy individuálnych práv, a to práve na časové obdobie od 8.9.2026 do 31.12.2028. Nie je chybou ostatných operátorov na trhu, že SWAN nedisponuje frekvenciami z pásma pod 1GHz a nevidíme teda dôvod stanovenia povinnosti národného roamingu v súvislosti s týmto pásmom. Nižšie je zároveň uvedený výrok Úradu z vyhodnotenia Verejnej konzultácie k možnosti obnovenia individuálnych práv na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 900 MHz (do 7.9.2026):

“Úrad chápe postoj spoločnosti SWAN, ale nie je vinou úradu, že spoločnosť nedisponuje frekvenčnými prídelmi pod 1 GHz. V roku 2020 úrad ponúkal trhu rovnako rozdrobenú časť spektra v pásme 900 MHz o veľkosti 2x4,2 MHz, ale nakoľko išlo o rozdrobenú časť spektra noví držiteľia o to neprejavili záujem. Úrad má preto dôvod domnievať sa, že v prípade nesúvislých frekvenčných úsekoch by bol výsledok podobný.”¹

Nie je teda povinnosťou ostatných subjektov trhu nahrádzať nedostatočné investície zo strany zostávajúceho subjektu, nakoľko všetci ostatní operátori figurujúci na trhu museli vynaložiť rovnaké, ak nie väčšie investície do vybudovania svojej infraštruktúry.

Navyše je verejne známa skutočnosť, že spoločnosť Orange Slovensko, a.s. už deklarovala vo svojom vyjadrení k Verejnej konzultácii k možnosti obnovenia individuálnych práv na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 900 MHz (do 7.9.2026) ochotu dať verejný prísľub o rokovaní predĺženia poskytovania prístupu k sieti formou Národného roamingu. Zároveň by sme radi podotkli, že získať prístup k sieti pomocou národného roamingu je možné aj prostredníctvom komerčných rokovaní, čiže spoločnosti so záujmom o prístup do siete majú možnosť zahájiť rokovania o prístup do siete, pričom za O2 sme pripravení sa v dobrej viere zúčastniť takýchto rokovaní.

B) Zároveň sme presvedčení, že stanovenie tejto povinnosti je v rozpore so základnými princípmi regulácie elektronických komunikácií stanovených v Smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (ďalej len „**Kódex**“) a základnými princípmi ZEK.

¹ Verejná konzultácia k možnosti obnovenia individuálnych práv na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 900 MHz – vyhodnotenie, str. 5

Kódex, ktorý je základným predpisom regulácie elektronických komunikácií na európskej úrovni v článku 52 ods. 2 písm. a) uvádza, že **právo využívať spektrum môže byť viazané na splnenie podmienok iba v odôvodnených prípadoch**. Medzi tieto podmienky patrí aj národný roaming, avšak **uloženie podmienky podľa čl. 52 ods. 2 musí byť na základe objektívneho a výhľadného posúdenia podmienok hospodárskej súťaže na trhu alebo potrebnosti takýchto opatrení** na udržanie alebo dosiahnutie efektívnej hospodárskej súťaže. **V podmienkach slovenského trhu nevidíme** vo svetle Kódexu v spojitosti s ustanoveniami ZEK **dôvod na to, aby bola obnova individuálnych povolení podmienená záväzkom národného roamingu** a máme za to, že naviazanie obnovy individuálnych práv na predloženie záväzku národného roamingu je porušenie ustanovenia § 49 ods. 1 ZEK v zmysle ustanovenia čl. 52 Kódexu. **Táto povinnosť taktiež predstavuje podporu, ktorá zvyhodňuje jeden subjekt trhu a potenciálne tak zakladá poskytnutie štátnej pomoci v prospech konkrétnej spoločnosti.**

Je tiež potrebné poznamenať, že hospodárska súťaž na trhu s elektronickými komunikáciami je viac ako efektívna, čo sa odráža aj na fakte, že Úrad pristúpil k rozhodnutiu neurčiť podnik s povinnosťou účtovania osobitných cien a neurčiť podnik na poskytovanie univerzálnej služby.

- C) Navrhované znenie záväzku národného roamingu by malo za výsledok disproporciu v kvalite poskytovaných služieb koncovým zákazníkom, nakoľko každý operátor má svoju stratégiu a využíva dané frekvenčné pásma rôznym spôsobom, na rôzne služby, keďže ide o *technologicky neutrálne* pásma. V konečnom dôsledku by bola časť koncových spotrebiteľov znevýhodnená, nakoľko služby O2 ktoré poskytujeme našim zákazníkom sú podporované/prevádzkované na viacerých frekvenčných pásmach, a teda umožnenie prístupu do siete len na daný frekvenčný úsek samozrejme nemôže dosiahnuť a už vôbec nie garantovať takú kvalitu služby ako je určené Úradom: *„zmluva musí zabezpečiť, že účastníkom oprávneného záujemcu o národný roaming bude umožnený prístup k službám v rovnakom rozsahu, v akom sú poskytované držiteľom individuálneho povolenia bez ohľadu na používanú technológiu.“* Na základe nastavení a predispozícií siete O2 teda nemôžeme zabezpečiť splnenie tejto podmienky.

Nesúhlasíme s podmienkou, že zmluva o prístupe do siete nemôže obsahovať sankcie, nakoľko nie je v kompetencii Úradu určovať zmluvné podmienky záväzkového vzťahu medzi dvoma právnickými osobami. V prípade rokovania o uzatvorení zmluvy o národnom roamingu medzi O2 a druhým operátorom očakávame, že v rámci princípu zmluvnej voľnosti nám bude umožnené voľne rokovať o podmienkach predmetnej zmluvy, a to o všetkých aspektoch ktoré sú obvykle obsiahnuté v tomto type zmlúv.

- D) Vzhľadom na vyššie uvedené argumenty požadujeme vypustenie záväzku národného roamingu v navrhovanom znení z povolení, a ponechanie vyriešenia situácie na fungujúce a efektívne trhové prostredie v zmysle ustanovení ZEK. Ak sa ale Úrad nestotožní s vyššie uvedenými argumentami, vnímame potrebu vytýčenia mantinelov pre prípad povinnosti národného roamingu na frekvenčných pásmach z individuálnych povolení, ktoré sú predmetom konzultácií.

Povinnosť národného roamingu na frekvenčných pásmach 900 MHz a 2100 MHz by **mala rešpektovať princíp technologickej neutrality, a umožniť voľné rokovania so záujemcami o národný roaming**, vrátane komerčných cien za prístup k sieti. V zmysle zmluvnej slobody a s ohľadom na práva vlastníka infraštruktúry a pásma využívať svoj majetok vo svoj prospech, ktoré povinnosť národného roamingu obmedzuje máme za to, že zásahy Úradu do procesu majú byť čo najmenšie. Cenotvorba týkajúca sa prístupu do siete by mala zostať na úrovni komerčného národného roamingu, nakoľko poskytnutie národného roamingu v konečnom dôsledku predstavuje neprimeranú výhodu pre jeden subjekt a na druhej strane "oslabuje" postavenie poskytujúceho subjektu na trhu. **Subjekt poskytujúci svoju infraštruktúru by mal mať možnosť dojednaní primeranej odplaty a zmluvných podmienok podľa podmienok obvykle obsiahnutých vo veľkoobchodných vzťahoch na trhu** s elektronickými komunikáciami.

Taktiež považujeme za dôležité presnejšie vymedzenie oprávnených záujemcov o národný roaming, nakoľko Úradom poskytnutá definícia v dokumentoch konzultácií otvára priestor pre široké množstvo subjektov, ktoré nebudú môcť národný roaming využívať naplno. Vzhľadom k tomu, že frekvencie v pásmach 900 MHz a 2100 MHz majú celoslovenské pokrytie, by aj záujemcovia o národný roaming mali mať ambíciu poskytovať služby na týchto pásmach na celom území Slovenska, prípadne disponovať frekvenciami z iných frekvenčných pásiem s celoslovenským pokrytím.

Pripomienky k povinnosti prevádzkovania siete GSM/UMTS

Aj pri obnove individuálnych práv na kratší časový úsek považujeme za dôležité, aby bol dodržaný princíp technologickej neutrality, a preferujeme, aby bola táto povinnosť ponechaná v rovine odporúčania, a teda na uvážení operátorov, či a ako budú jednotlivé frekvenčné pásma používať. V tomto duchu navrhujeme vynechanie tejto povinnosti z individuálneho povolenia.

Dávid Durbák

CLRO

O2 Slovakia